

Motion till riksdagen 2024/25:2125

av **Sanna Backeskog m.fl. (S)**

Rätten till god munhälsa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett högkostnadsskydd inom tandvården liknande det inom hälso- och sjukvården och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska tandvårdssystemet utgår från att en övervägande del av kostnaden bärs av egenavgifter, det vill säga av patienterna själva, antingen genom att teckna en försäkring (som inte alltid täcker alla problem) eller genom relativt höga patientavgifter i relation till annan hälso- och sjukvård. Det finns ett generellt tandvårdsbidrag, men det är inte tillräckligt för att täcka både undersökningar och eventuella nödvändiga ingrepp och behandlingar.

Det är med andra ord dyrt att gå till tandläkaren och god munhälsa riskerar därför att bli en klassfråga när många människor tvingas välja bort besök hos tandläkare av ekonomiska skäl. Det är inte värdigt ett välfärdssamhälle.

Skillnaden mellan sjukdomar i mun och tänder och sjukdomar i andra delar av kroppen som kräver behandling är svår att se. Lidandet och riskerna för den enskilde kan i princip vara desamma. Dessutom har forskningen kunnat fastställa sambandet mellan dålig tandhälsa och andra sjukdomar. Personer med allvarlig tandlossnings-sjukdom (parodontit) har cirka 30 procent högre risk att drabbas av en första hjärtinfarkt. Forskningen har också hittat samband mellan parodontit och hjärt-kärlsjukdom, cancer och diabetes. Skulden och skammen för den enskilda med dåliga tänder riskerar också att leda till psykisk ohälsa.

Det är hög tid för det som borde vara självklart – att tänderna ses som en del av kroppen och därmed också omfattas av ett högkostnadsskydd på samma sätt som övrig hälso- och sjukvård. Frågan har redan utretts. I mars 2021 lämnades betänkandet När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8).

I ett välfärdssamhälle ska inte god hälsa vara en fråga om ekonomi. Ändå är det just där vi befinner oss när det gäller mun- och tandhälsa.

Vi behöver en mer jämlik tandvård och därför bör de ekonomiska trösklarna till tandvården sänkas. Vård ska utgå från människors behov, inte plånbok. Tandhälsa ska inte längre vara en klassfråga.

Sanna Backeskog (S)

Kristoffer Lindberg (S)

Linnéa Wickman (S)

Patrik Lundqvist (S)